

POŽADAVKY NA ZAPOČETÍ, PRŮBĚH A UKONČENÍ STUDIA

DOKTORSKÝ STUDIJNÍ PROGRAM

SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA 4letý doktorský studijní program Speciální pedagogika

1. Započetí studia:

Projekt disertační práce

Současně s podáním přihlášky k přijímacímu řízení do doktorského studijního programu předkládá uchazeč mimo jiné projekt disertační práce. Rozprava nad projektem disertační práce je součástí přijímacího řízení. Projekt disertační práce má zpravidla tyto části: vymezení řešené problematiky a základních pojmů, shrnutí dosavadního stavu poznání, cíl práce, nástin metodologie a postupu řešení, předpokládané výsledky výzkumu, seznam použité literatury.

Požadavek ke zkoušce z cizího jazyka (nejčastěji AJ):

Potvrzení o zahraniční stáži v bakalářském nebo magisterském studiu, alternativou je certifikát z kurzu AJ (ev. jiného jazyka)

2. Průběh studia: požadavky na publikaci výsledků

Jádrem studia v doktorském programu je zpravidla realizace disertačního výzkumu souběžně s rozpracováním textu projektu do podoby samotné disertační práce.

Součástí studia v doktorském programu jsou kromě přípravy disertační práce také předměty rozšiřující a prohlubující znalosti širšího vědního oboru nad rámec studia v magisterském programu, předměty prohlubující specializované znalosti, specializované odborné semináře, příprava a pomoc ve výuce v bakalářských a magisterských programech, případně příprava tezí disertační práce (Studijní a zkušební řád MU, čl. 28, odst. 4).

Požadavky na studenty, resp. absolventy programu jsou specifikovány v LOGBOOK (Logbook pro DSP Speciální pedagogika, 2021) Dostupný elektronicky

v českém jazyce: <https://munispace.muni.cz/library/catalog/book/1981>,

v anglickém jazyce: <https://munispace.muni.cz/library/catalog/book/1982>

Součástí studia v doktorském programu SP je aktivní publikační činnost; minimálním publikačním standardem jsou 4 studie, u nichž je doktorand hlavním autorem, z toho minimálně 1 studie v časopise zařazeném v databázích

WOS ISI, SCOPUS, ERIH nebo na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice) (např. Ph publico, Journal of Exceptional People, Speciální pedagogika, Speciálny pedagóg) nebo kapitoly v odborných knihách. Aktivní vystoupení (referáty, sdělení) na třech seminářích nebo konferencích u nás i v zahraničí (možnost získat stipendium), publikace ve sborníku.

Součástí studia v DSP SP je povinná zahraniční stáž v délce min. 1 měsíc.

Podíl na výuce v předmětu inkluzivní (speciální) pedagogika a vybrané specializace (2 semestry po 2 hodinách) – povinné pro prezenční formu.

Podíl na výzkumných projektech školitelů (min. 8 hodin v semestru) - povinné pro prezenční formu.

Podíl na vedení bakalářských nebo diplomových prací je možný jen v případě pracovního úvazku na katedře nebo dohody práce.

3. Ukončení studia

Podmínkou úspěšného ukončení studia je

(a) absolvování státní doktorské zkoušky (Studijní a zkušební řád Masarykovy univerzity, čl. 31)

(b) úspěšná obhajoba disertační práce (Studijní a zkušební řád Masarykovy univerzity, čl. 32).

Přihláška ke státní doktorské zkoušce může být podána po splnění všech předepsaných studijních povinností a předložení tezí disertační práce.

Za obhájené teze bude uznána podaná a obhájená rigorózní práce, jejíž součástí jsou teze disertační práce.

3a. Státní doktorská zkouška

První částí státní doktorské zkoušky je rozprava o tezích disertační práce, na které klade Oborová rada doktorského studijního programu Speciální pedagogika následující požadavky:

- Teze disertační práce představují výtah podstatných částí připravované disertační práce.

- Teze jsou zpracovány ve struktuře projektu disertační práce, tj. obsahují zpravidla tyto části:

- o vymezení řešené problematiky a základních pojmů;

- o shrnutí dosavadního stavu poznání či řešení;
- o popis výzkumné metodologie; o představení vybraných/ předběžných výsledků;
- o formulace pracovních závěrů včetně výhledu na finalizaci disertační práce.

- Rozsah tezí disertační práce: 20-40 normostran, tj. 36000-72000 znaků včetně mezer.

- Teze disertační práce jsou připraveny v souladu s požadavky citační normy APA (American Psychological Association;
http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/prif/ps11/metodika/web/ebook_citace_2011.html#APA.zasady_tvorby)

- Teze disertační práce musí být odevzdány společně s přihláškou ke Státní doktorské zkoušce v počtu 10 výtisků, s výjimkou doktorandů, kteří obhájili rigorózní práci, jejíž součástí jsou teze disertační práce.

- Teze disertační práce jsou psány v jazyce, v němž je uskutečňován doktorský studijní program: v jazyce českém nebo slovenském, popř. v anglickém či německém jazyce v souladu s akreditací programu.

Druhou částí státní doktorské zkoušky SP je rozprava, při níž jsou ověřovány

- (1) znalosti a orientace v inkluzivní speciální pedagogice,
- (2) v předmětu Psychologie handicapu a Poruchy psychického vývoje,
- (3) ve specializaci širšího vědního základu (logopedie, surdopedie, psychopedie, somatopedie, oftalmopedie, etoopedie, specifické poruchy učení, těžké a souběžné postižení více vadami, adiktologie, speciální andragogika,
- (4) znalosti z oblasti relevantní pro disertační práci v rámci metodologie 1. (pozn. Metodologie 2 se zapisuje až ve 4. ročníku)
- (5) povinné je složení zkoušky z cizího jazyka

Okruhy státní doktorské zkoušky naleznete na

<https://www.ped.muni.cz/specped/kategorie.php?c=38>

3b. Obhajoba disertační práce

Studium v doktorském studijním programu směřuje k vytvoření disertační práce, jež podle §47 vysokoškolského zákona „prokazuje schopnost a připravenost k samostatné činnosti v oblasti výzkumu nebo vývoje nebo k samostatné teoretické a tvůrčí umělecké činnosti“.

Jako disertační jsou akceptovány originální vědecké teoretické, historicko-srovnávací, metodologické a empirické práce, případně práce, které vhodným způsobem tato pojetí kombinují.

- Teoretické práce zpracovávají různé teoretické přístupy k problémům z předmětné oblasti, přičemž vyžadují vysoký stupeň abstraktního a analytického myšlení a vhledu.
- Historicko-srovnávací práce zpracovávají různé předmětné oblasti v jejich historických souvislostech v mezioborovém srovnání.
- Metodologické práce analyzují (nové) výzkumné přístupy, metody, techniky nástroje a hodnotí jejich přednosti a nedostatky.
- Empirické práce přinášejí konkrétní zjištění získaná specifickými výzkumnými metodami, přičemž prezentovaná zjištění vždy vyplývají z realizovaného empirického šetření.

V souladu s čl. 30 Studijního a zkušebního řádu MU klade Oborová rada 4letého doktorského studijního oboru Speciální pedagogika na disertační práci následující požadavky:

- Preferovány jsou disertační práce obsahující empirické šetření
- Disertační práce je zpracována ve struktuře jejího projektu, tj. obsahuje zpravidla tyto části:
 - o vymezení řešené problematiky a základních pojmů,
 - o shrnutí dosavadního stavu poznání či řešení, o popis výzkumné metodologie (zahrnuje informace o výzkumném postupu, designu, výzkumném souboru a užitých metodách sběru a analýzy dat),
 - o představení výsledků výzkumu,
 - o diskuse a interpretace výsledků, formulace závěrů.
- Rozsah disertační práce: 150 normostran, tj. 270000 znaků včetně mezer (bez příloh).

Disertační práce je připravena v souladu s požadavky citační normy APA (American Psychological Association; http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/prif/ps11/metodika/web/ebook_citace_2011.html#APA.zasady_tvorby)

- Disertační práce je odevzdána v nerozebíratelné vazbě, v počtu 3 výtisků a elektronicky prostřednictvím IS MU

- K disertační práci je přikládán autoreferát, který obsahuje hlavní myšlenky práce, stručné informace o použité metodologii a shrnutí výsledků. Jeho rozsah je 12-20 stran a přikládá se v počtu 10 kusů. Součástí autoreferátu je i CV a přehled tvůrčí činnosti uchazeče (typicky generováno z IS MU).

Publikování části disertační práce je uvedeno výše v bodě 2. Kromě toho má doktorand možnost zpracovat ze svých výzkumů výzkumnou monografii bez příloh, cca 100 normostran, tj. 180 000 znaků.

Doktorský studijní program (DSP) Speciální pedagogika prošel institucionální akreditací 29. 9. 2020 s platností do 28. 9. 2028 v jazyce českém a anglickém. DSP Speciální pedagogika se realizuje na PdF MU od 2002/2003. Na realizaci DSP Speciální pedagogika se podílí Katedra speciální a inkluzivní pedagogiky (KSIP) a Institut výzkumu inkluzivního vzdělávání (IVIV). Garantkou programů byla na VR PdF MU schválená zakladatelka oboru prof. PhDr. Marie Vítková, CSc.

V Brně 30. března 2022

prof. PhDr. Marie Vítková, CSc.
předsedkyně Oborové rady DSP Speciální pedagogiky
garantka DSP Speciální pedagogika, Special Education